

N:o 24.

Af Herr C. A. Larsson: *Angående besparingar vid statsregleringen:*

Vid genomläsandet af den Kongliga propositionen, angående statsverkets tillstånd och behof, har jag visserligen funnit, att Kongl. Maj:t bemödat sig om att i någon mån minska det ohejdade anslagsraseri, som under en mängd af år varit det system, som följts, och hvaraf inträffat att statens betydligt stegrade inkomster numera icke dess mindre befinnas otillräckliga; så, och då en förhöjd beskattning i närvarande betryckta ställning icke kan vara önskvärd hvarken för Regeringen eller det skattdragande folket, vågar jag vördsamt till Riksdagen hemställa om nedsättning eller uteslutande af följande poster dels ur den nu gällande statsregleringen, dels ock ur den Kongliga propositionen:

1:o. Ehuru Kongl. Maj:t lemnat första hufvudtiteln *oberörd*, tillhör det dock representationen att tillse, huruvida icke, äfven på detta område, anledning kan finnas till minskning af en eller annan deruti förekommande summa. — Under senaste statsrevision visade sig ock att en sådan misshushållning eger rum vid de Kongl. lustslotten med dertill hörande herrligheter, att icke ens de höga anslagen varit nog stora att betäcka förvaltning och underhåll, utan kassorna åsamkat sig icke obetydliga skulder.

Då detta okloka hushållssätt icke torde stäffjas, så länge Riksdagen fortfarande utbetalar de höga anslag, som hittills utgått, vågar jag vördsamt föreslå:

att de 123,100 kronor, som utgå till de Kongl. slotten, måtte minskas med ..... kronor 53,100: —

och endast sjuotuset kvarstå för berörda ändamål. ....

2:o. Som Krigshofrätten är alldeles obehöffig, och då alla svenska medborgare böra vara likställiga inför lagen, vågar jag yrka att nämnde domstol indrages och anslagssumman ur riksstaten uteslutes. — Med anledning häraf hemställes vördsamt:

a) att ordinarie staten minskas med de för Krigshofrätten nu utgående ..... 11,100: —

b) att Riksdagen måtte vägra sitt bifall till det på extra stat äskade arfvode åt Krigshofrättens ordförande och tre militäre ledamöter ..... 5,000: —

c) då den nya Lagberedningen visat sig vara endast till hinder för nyttiga lagreformer;

då den tarfliga berättelsen om dess verksamhet under förra året visar, att landet icke fått valuta ens för fjerdedelen af den anslagna summan;

då det visat sig att presidenten i rikets största hofrätt haft tillfälle att föra ordet äfven i Lagberedningen:

och då Högsta Domstolen på senare tider blifvit tillökad med flere ledamöter och förhöjd aflöning; så yrkas indragning af hela anslaget till nya Lagberedningen med ..... 40,000: —

Härigenom skulle riksstaten vinna en minskad utgift på andra hufvudtiteln af ..... 56,100: — utan att ringaste olägenhet deraf kunde uppstå, ty de påbörjade lagärendena kunna under innevarande år afslutas med det på förra riksdagen beviljade anslaget 40,000 kronor, hvarefter Högsta Domstolen kunde lika som förut utarbета de nya lagar, som af Riksdagen påkallas, utan för-

höjning i det rika anslaget, 162,700 kronor, som för denna domstol finnes på ordinarie stat uppfördt.

3:o. På tredje hufvudtiteln skulle visserligen vara anledning till mycken besparing, utan att rikets anseende deraf skulle lida afbräck, men då det fordras större insigter i ämnet, än som stå mig till buds, vill jag inskränka mitt yrkande dertill, att följande summor indragas, nemligen:

a) Då Utrikes- och Konsulsdepartements-expeditionerna kunde förenas, så behöfde man icke aflöna tvenne dylika expeditioner, hvarigenom besparas ..... 7,000: —

b) Enahanda är förhållandet med extra utgifter. De förekomma nu på två olika expeditioner, och ehuru de blifvit sammanblandade med skrifmaterialierna, tror jag mig ega anledning yrka att af dessa båda anslag indragas ..... 29,800: —

c) Då ombudet i Konstantinopel njuter så stor afföning, att han deraf kan underhålla sitt boställe, så yrkas härför att nedsättning må ega rum för de till underhåll af huset i Konstantinopel upptagne 4,200 kronor med ..... 3,200: —

d) Som de till beskickningarne utgående traktamenten äro alltför högt upptagna, så yrkas nedsättning i desamma, så att för statsverket besparas följande summor:

Envoyén i Köpenhamn	16,000: —	
„ i London	20,000: —	
„ i Paris	20,000: —	
„ i Petersburg	20,000: —	
„ i Rom	4,000: —	
„ i Wien	20,000: —	100,000: —

e) Då hemliga utgifter i närvarande fredliga tid icke torde erfordras, så yrkas uteslutande af äskade beloppet ..... 14,000: —

f) Och då diverse utgifter torde kunna bestridas med mindre belopp, yrkas nedsättning å desamma med.....

6,000: —

4:o. På fjerde hufvudtiteln anser jag, att följande besparingar kunna göras, och yrkar fördenskull, att nedannämnda summor måtte afgå från den på ifrågavarande hufvudtitel äskade summan:

a) Nya anslaget till artilleri- och ingenjörskolan	45,366: 50.
b) Dito till stipendier för militär-veterinärer	1,500: —
c) Dyrtidstillägg för Arméförvaltningen	29,890: —
d) Indelta arméns öfningar	388,000: —

Denna anslagsförhöjning är desto mera obehöflig, som det är rent af oklokt att fortfarande årligen öfva soldater, som redan gjort tio möten och sålunda kunna anses vara fullärda, utan att i 20 à 30 år repetera hvad de lärt.

e) Då kostnaden för bevarings-öfningarne, i deras närvarande form, kan anses som bortkastade pennin- gar, bestrides den nu begärda anslagsförhöjningen	248,000: —
f) Nya anslaget till materielen	35,000: —
g) d:o d:o till skrifmate- rialier och expenser	6,230: —
h) Ny fältartillerimateriel	243,934: 46.
i) Positions- d:o	100,000: —
k) Bestyckning af Karlsborg	200,000: —
l) Fortifikationsbehof	94,500: —
m) Topografiska arbeten	60,000: —
n) Till officerares anställning i främmande tjänst	9,000: —

1,460,420: 96.

Då jag tillåtit mig yrka afslag å dessa af Kongl. Maj:t äskade summor på fjerde hufvudtiteln, så sker detta icke ensamt därför att den hotande statsbristen tvingar representanten att, i allt hvad på honom beror, söka främja en annan och bättre hushållning med statens inkomster än hvad hittills egt rum, utan jag har jemväl tvenne andra skäl, som väga lika tungt i vågskålen. Det ena är att, efter omröstningen i härordningsfrågan på förra riksdagen, man kommit till full visshet om att, sedan militärbefälets löner och pensioner blifvit så betydligt höjde, det numera sannolikt aldrig kommer på tal om ny härordning och skattejemkning inom vårt land. — Det andra skälet är: att man vid senaste statsrevision kom till den sorgliga erfarenheten, att någon ordnad mobiliseringsplan icke finnes inom krigsstyrelsen uppgjord, utan att vårt land svärfvar i samma fara, i fall en fiende skulle anfalla oss, som Frankrike då dess styresman förklarade krig mot Tyskland. Jag åberopar till stöd härför en i revisionsberättelsen intagen skrifvelse från Kongl. Maj:ts främste man till Statsrevisionen på dennas anhållan att få del af en sådan mobiliseringsplan, att tjena som kontroll vid granskningen af de betydande summor, hvilka blifvit använda för landtförsvaret under det år revisionen omfattade.

5:o. På Femte hufvudtiteln yrkas afslag å följande, af Kongl. Maj:t äskade summor, hvilka i propositionen förekomma under följande nummer, nemligen:

3. Såväl de 5,467 kronor 50 öre, som ock 40,647 kronor 50 öre till flottans officerare, tillhopa	46,115: —
4. Inqvarteringsbidrag m. m.	3,450: —
7. Förhöjningen till undervisningsverken ...	9,000: —
8. Dito till skrifmaterialier och expenser ...	34,250: —
10:o. Dito till undervisningsanstalter	6,750: —
På den ordinarie staten yrkas nedsättning:	
a) På öfningsanslaget	250,000: —
b) Sjömättingsanslaget	30,000: —
c) Hela stipendianslaget	15,000: —
d) Dito anslaget till extra utgifter	12,500: —
På de extra anslagen yrkas uteslutning af följande punkter, nemligen:	
12. Befästningen i Karlskrona	156,000: —
13. Skjutbana vid d:o	30,000: —
15. Till minväsendet afdrages hälften af den äskade summan med	100,000: —

16. Hela beloppet till fartygsmateriel strykes på grund af den utredning, som förekommer i Herr Mankells reservation vid senaste revisionsberättelse	850,000: —
--	------------

6:o. På Sjette hufvudtiteln kunna följande anslagssummor uteslutas eller nedsättas:

a) Extra anslaget till Kommerskollegium ..	8,740: —
b) Ordinarie anslaget till tabellkommissionen	20,500: —
c) Extra anslaget till Öfverståthållare-embetet, dyrtidstillägg	5,250: —
d) Aflöning åt stadsfogdar	8,000: —
e) Dyrtidstillägg åt räntmästare ..	10,200: —
f) Dito åt häradsskrifvarne	34,500: —
g) Anslag till polisstyrkan	40,000: —
h) Dito till skiften och afvittringar bör minskas med	96,000: —
i) Anslaget till det misshushållande landtbruksinstitutet Ultuna	21,500: —
k) Dito till dito dito	4,000: —
l) Anslaget till landtbruksmöten	5,000: —
m) Dito till prisbelöningar	10,000: —
n) Dito till Justeringsstyrelsen	9,300: —
o) Dito till metersystemet	40,000: —
p) Dito till nybyggnad vid Stockholms centralstation	400,000: —

Detta anslag är desto mera obehöfligt, som en stor del af stationshuset nu användes till boställsvåningar, ehuru jernvägstjenstemännen lika väl som andra embetsmän kunna hyra sig våningar för egen bekvämlighet.

På den ordinarie staten under denna hufvudtitel yrkas indragning:

1:o. Af de till landshöfdingarne i Stora Kopparbergs och Vesternorrlands län anvisade detta, emedan landshöfdinge-löneregleringsfonden härtill lemna full tillgång.	7,500: —
---	----------

2:o. Anslaget till hästafvelns förbättrande,

hvilket numera kan ske dels genom hushålls-sällskapernas stora inkomster, dels ock genom de värderika domäner, som äro till stuterier upplättna ..... 93,550: —

3:o. Anslaget till extra utgifter, hvilket är obehöfligt, så länge expensanslaget utgår i form af förslagsanslag och således kan öfverskridas hur mycket som helst ..... 15,000: —

7:o. På Sjunde hufvudtitelns ordinarie anslag yrkas ingen annan förändring, än

att anslaget till extra utgifter indrages på samma grund, som anmärkts vid Sjette hufvudtiteln ..... 35,000: —

Beträffande deremot de nya anslagen på denna hufvudtitel, så yrkas ogillande af förhöjningarne:

a) Till löneförhöjningar, deraf minskning bör ske på de höga lönerna i *Kammarkollegium* ..... 19,440: —

b) Till dito åt Öfverintendents-embetet..... 10,500: —

c) Dyrtidstillägg åt Kammarrätten ..... 22,320: —

d) Granskning af jordeböckerna ..... 13,600: —

Detta anslag har numera år efter år utgått, utan utsigt att någonsin få slut på granskningen och utan att få kontroll på länens landsböcker, derom sista revisionsberättelsen bär vittne; hvadan tiden är inne att sätta gräns för detta slöseri med statens medel.

e) Genomförande af Kammarkollegii nya organisation, hvilken bör utgå på besparing, men icke förhöjning i det redan öfverdrifvet höga anslaget ..... 10,000: —

f) Förvaltningen af statens domäner synes ämnad till upprättande af flere sinekurer, hvadan halfva summan bör, jemte reseanslaget, vara tillräcklig ..... 40,000: —

g) Som poststyrelsen fortfarande trafikerar dubbla postlinier på vissa håll utan behof,

så afstyrkas de till nya trafikutgifter äskade	100,000: —
h) Till regleringen af Riddarholmen	10,000: —

8:o. Som Åttonde hufvudtiteln redan växt ut till sådana dimensioner, att dess förökning icke längre bör fortfara, yrkas minskning af densamma med följande dels nya, dels i gamla staten uppförda anslag, nemligen punkterna:

6:o Tillökning för Gymnastiska institutet	10,250: —
8:o För Veterinärinstitutet	14,800: —
För tillfälliga behof, punkterna:	
1:o. Dyrtidstillägg	1,100: —
2:o. Domkapitlen	10,000: —
3:o. Upsala seminarium	3,000: —
4:o. Lunds dito	2,950: —
8:o. Till aflöning åt skollärare i vissa församlingar	10,000: —
25:o. Till undersökningar på Björköen	5,000: —
Sedan numera Institutet för döfstumma och blinda blifvit skildt i tvenne olika afdelningar, så kan det icke vara annat än glömska hos den nye ecklesiastik-ministern, att han låtit det gamla anslaget till allmänna institutet qvarstå orubbadt på den ordinarie riksstaten. Och på det styrelsen för nämnde institut icke må komma i tillfälle att fortsätta den misshushållning, som jag i en reservation till sista revisionsberättelsen uppdagat, yrkar jag att halfva anslaget måtte besparas med	40,500: —
härfürutom yrkas indragning af extra anslaget	15,000: —

Alldenstund man från vissa håll försport, att ett mindre samvetsgrant förfarande skulle ega rum vid utdelningen af stipendierna till seminarieeleverne; så och då dylika elever numera komma i åtnjutande af högre löneförmåner, då de erhålla tjenster, torde anslaget för ifrågavarande stipendier kunna indragas .....

Då det af senaste revisionsberättelse framgår, till hvilken hög grad af missbruk det utgående anslaget till

70,000: —

arfvodens och resekostnader åt Folkskoleinspektörer för-
 leder, och då denna institution dessutom helt och hållet
 förfelat det med densamma afsedda ändamål, synes nu
 tidpunkten vara inne att åstadkomma en välbehöflig
 besparing äfven på detta område; fördenskull vågar jag
 vördsamt yrka:

att hela det för berörda ändamål utgå-
 ende anslag måtte indragas och statsverket deri-
 genom besparas ..... 85,000: —

Härförutan vill jag nedlägga min skarpaste protest emot den på
 flere ställen i statsverkspropositionen uttalade åsigten, att man skulle
 utesluta åtskilliga anslag ur statsregleringen och betäcka desamma
 med inflytande köpeskillingar för sålda kronolägenheter.

Detta skulle vara att dölja utgifternas ofantliga tillväxt och återgå
 till den gamla metoden, då åtskilliga embetsverk gjorde sina utgifter
 med verkets inkomster, utan att anlita staten mera än för yppade
 brister.

Lika kraftigt vill jag nedlägga min protest mot den i Kongl.
 propositionen uttalade åsigten att fylla statsbristen med indirekt be-
 skattning. — Detta skulle visserligen vara angenämt för de herrar
 och män, som under årens lopp medverkat till den orimliga stegrin-
 gen i statens utgifter; men som desse herrar i så fall lade sten på
 bördan åt den fattigare delen af befolkningen, utan att vidkännas nå-
 gon nämnvärd del af den statsbrist, de sjelfve tillskapat; så vill jag redan
 på förhand uttala den åsigten, att det vore representationen helt och
 hållet ovärdigt, om den icke lade statsbristen på den allmänna bevill-
 ningen efter andra artikeln i bevillningsstadgan. Sammanlägger man
 nu alla de af mig föreslagna besparingarna, så finner man att de sam-
 ma utgöra:

På Första	Hufvudtiteln	53,100: —
Andra	Hufvudtiteln	56,100: —
Tredje	Hufvudtiteln	160,000: —
Fjerde	Hufvudtiteln	1,460,420: 96
Femte	Hufvudtiteln	1,357,065: —
Sjette	Hufvudtiteln	829,040: —
Åttonde	Hufvudtiteln	260,860: —
	Åttonde Hufvudtiteln	267,600: —
	Summa	4,444,185: 96.

Kunde man vinna Riksdagens medverkan till dessa besparingar, så skulle man sannolikt genom fördubblingen af bevillningen efter andra artikeln i det närmaste betäcka den verkliga statsbristen, utan att behöfva belasta de fattigare klasserna hvarken med förhöjd bränvins-skatt eller högre tullar.

Att statsbristen icke stannar vid de summor, som visas af den Kongl. propositionen, är temligen uppenbart, då man vet, att brister i de beräknade inkomsterna komma att visa sig så väl för föregående som innevarande år; men så länge Riksgäldskontoret laborerar med de under förra året upplånade omkring trettiofyra millioner, så läser väl ingen svårighet för nämnde kontor yppas vid försträckningen tills vidare af hvarken Statskontorets eller postverkets befintliga brister. Kan man vidare vinna Riksdagens medverkan till revisorernes förslag om hufvudbokens tidigare uppgörande än som för närvarande sker, så kan man ega grundad förhoppning om att statsbristen icke, som nu är förhållandet, kan undandöljas de årliga statsrevisionerna under långliga tider samt dymedels hålla Riksdagen i okunnighet om huru statens affärer i verkligheten gestalta sig, hvilket för närvarande är händelsen, då statsrevisorerna icke få granska andra räkenskaper än dem, som äro afslutade två och ett halft år före revisionen.

C. A. Larsson,

från Östergötland.

N:o 25.

Af Herr **C. A. Larsson**: *Angående förstärkande af statsverkets grundfond.*

Uti motion N:o 80 vid 1874 års riksdag väckte jag förslag derom, att en sådan statskassa, som i 1868 års skrifvelse till Kongl. Maj:t omförmäles, skulle bildas af de behållningar, som redan då stodo